

Eesti Tööandjate Keskliit
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Eesti Linnade ja Valdade Liit

10.08.2021 nr 12-3/21/3954

Kutse vesiniku teekaardi teemagruppidesse

Euroopa roheline kokkulepega seadis Euroopa Liit (EL) eesmärgi jõuda 2050. aastaks kliimaneutraalsuseni, mis tähendab kasvuhoonegaaside heite vähendamist keskkonna suutlikkuseni seda siduda. See eeldab muuhulgas uute tehnoloogiate kasutuselevõttu, et kasvuhoonegaaside heidet süsteemselt vähendada. Juunis 2020 esitles Euroopa Komisjon EL vesinikustrateegiat nähes seda ühe võtmetehnoloogiana kliimaneutraalsuse saavutamiseks ja seades 2050.a eesmärgiks saavutada vesiniku osakaaluks ELi energiaportfelligi 13-14%. EL vesinikustrateegiaga annab Euroopa Komisjon tuge roheline vesiniku tootmisele ja kasutusele Euroopa Liidus, et pakkuda alternatiivi fossiilkütustele ja vähendada kasvuhoonegaaside heidet. Ka Rahvusvaheline Energiaagentuur on oma hiljutises analüüsis 2050. aastaks kliimaneutraalsuseni jõudmiseks hinnanud, et vesinik võib olla üks võtmetehnoloogiatest kliimaneutraalsuse saavutamisel. Vesiniku laiemale kasutamisele annavad oodatavalt tuge ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi lubatud heitkoguse ühiku hinna kasv, järjest ambitsioonikamaks muudetavate energia- ja kliimaeesmärkide poole liikumine ning vesinikutehnoloogiate areng. Keskkonnasõbralikumale majandusmudelile üleminekul on vesinikul puhta energiaallikana ja salvestina, eri sektorite vahel sünergia loomisel ja erinevate saastenaite vähendamisel suur potentsiaal. CO₂ emissiooni vähendamise kõrval võimaldab puhta vesiniku kasutamine vähendada ka teisi heitmeid mõjutades omakorda tervisenäitajaid, õhukvaliteeti jm.

2020. aastal toetasid nii valitsus kui riigikogu EL vesinikustrateegiat, toetades EL-ülelalt vesiniku laiemat kasutuselevõttu. Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis kokkulepitult koostavad Keskkonnaministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium koostöös 2021. a detsembriks vesiniku teekaardi. Teekaardi sihiks on kaardistada Eesti hetkeolukord ja vajadus vesinikutehnoloogiate kasutuselevõtuks (sh maht ja potentsiaal), leppida kokku strateegilised valikud, kus on Eestil kõige perspektiivikam vesinikutehnoloogiad arendada-kasutada ning kaardistada eesmärkide saavutamiseks vajalikud osapooled, nende roll ja võtmetegevused nii Eestis kui ka võtmepartnerid regiooniülelalt.

Eri osapooltele kaasaraäkimise võimaldamiseks peame vesiniku teekaardi arutelusid Keskkonnaministeeriumi juures tegutsevas vesiniku töögrupis, mille oleme jaganud teemagruppideks: vesiniku tootmine, salvestus-/jaotuslahendused, tarbimine¹. Aruteludes osalemine on avatud kõigile soovijale. Tervikvaate tagamiseks moodustame teekaardi juhtkogu,

¹ Teisi teemasid nagu teadus-arendustegevust, maksundust, ekspordi sh riikidevahelist koostööd jt käsitleda teemagruppide aruteludes.

kelle ülesandeks on valdkondade üleselt anda tervikvaade teekaardi strateegilistele suundadele, teemagruppide sisendi ja arutelude tulemuste süntees ning nende loogilise seotuse tagamine tervikeesmärkidega. Juhtkogu moodustame võimalikult võrdselt teadlaskonna, erasektori ja avaliku sektori esindajatest. Vesiniku teekaardi koostamist toetab konsultant, kelle ülesandeks on teemagruppide arutelude läbiviimine ja teekaardile sisendi kogumine, konsultant koondab ja ühtlustab erinevatelt osapooltelt saadud sisendi, aitab läbi viia nii teemagruppide kui juhtkogu arutelusid ja koostab teekaardi esmase eelnõu.

Vesinikutehnoloogiate areng ja kasutuselevõtt puudutab ja tulevikus võib puudutada veelgi enamaid ettevõtteid. Erasektorile kaasaráäkimise võimaluseks pöördume teie poole, et saaksite vesiniku teekaardi aruteludes osalemise võimalusest teada anda oma liikmeskonnale, kelle hulgas on nii erialaliite kui ettevõtteid, kelle tegevusala on seotud vesinikutehnoloogiate kasutuse/kasutuselevõttuga või näevad nad perspektiivis vesinikualaseid väljavaateid. Vesiniku töögrupi 30.04 kohtumisel tutvustasime vesiniku teekaardi koostamise plaani ja arutasime, millised on eri osapoolte (ettevõtjad, teadlased) ootused vesiniku teekaardile, millistele küsimustele peaks teekaart andma vastused, millised on võtmeteemad ja kriitilist tähelepanu vajavad kohad – siia kuuluvad nii vesinikutehnoloogiate arendamine ja teadmusbasis; väärtusahelad tootmisest lõpptarbimiseni, sh mõjud nii keskkonna- kui teistele näitajatele (sh tervisenäitajatele), õigusraamistik, maksundus, standardid ja ohutus jm; rahvusvaheline konkurentsivõime, ekspordipotentsiaal. Viimatisel vesiniku töögrupi kohtumisel oli kokku 85 osalejat nii erasektorist, teadlaskonnast kui avalikust sektorist.

Pöördume teie kui ettevõtluse katusorganisatsioonide poole, et edastada info vesiniku teekaardi aruteludes osalemise võimaluse kohta nii erialaliitudele kui ka ettevõtetele, kelleni võib-olla see info pole veel jõudnud. Olete teretulnud võimalusel edastama info osalemisvõimaluse kohta ka oma partneritele väljaspool Kaubandus-Tööstuskoda ja Tööandjate Keskliitu.

Teekaardi teemagruppide arutelud on kavandatud augustist oktoobrini, ootame teie tagasisidet ja palume huvitatutel nimetada oma esindajad 16. augustiks 2021.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Klaas

Asekantsler kantsleri ülesannetes